

STANOWISKO DORAŻNEJ KOMISJI RADY MIEJSKIEJ W LWÓWKU

Z DNIA 20 LIPCA 2015 R.

w sprawie: **stwierdzenia czy wniosek mieszkańców o przeprowadzenie referendum odpowiada przepisom ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym**

Komisja doraźna Rady Miejskiej w Lwówku została powołana Uchwałą nr VII/69/2015 Rady Miejskiej w Lwówku z dnia 25 czerwca 2015 r., w sprawie: powołania doraźnej Komisji Rady Miejskiej w Lwówku.

Zadaniem komisji było sprawdzenie, czy wniosek mieszkańców o przeprowadzenie referendum gminnego, którego przedmiotem ma być: „zobowiązanie rady gminy do uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których odległość poszczególnej budowli siłowni wiatrowej nie będzie mniejsza niż 3 km od terenów zabudowanych budynkami mieszkalnymi”, odpowiada przepisom ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 706 z późn. zm.).

Przedmiotowy wniosek wpłynął do Burmistrza Miasta i Gminy Lwówek w dniu 24 czerwca 2015 r. Wniosek został zgłoszony przez Pana Krzysztofa Józefa Czarkowskiego - Pełnomocnika Inicjatora Referendum Gminnego. Do wniosku dołączono 70 kart zawierających, zdaniem pełnomocnika inicjatora, 870 podpisów mieszkańców gminy popierających inicjatywę przeprowadzenia referendum gminnego. Zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy o referendum lokalnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 706 z późn. zm.) Burmistrz niezwłocznie przekazał wniosek Przewodniczącemu Rady Miejskiej. Rada Miejska na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy, powołała ze swego składu komisję, w skład której weszli:

- 1) Radny Andrzej Jędrzejczak, pełniący funkcję Przewodniczącego Komisji;
- 2) Radny Piotr Wojciechowski, pełniący funkcję Zastępcy przewodniczącego Komisji;
oraz członkowie:
- 3) Radny Jan Trzybiński;
- 4) Radny Robert Sławomir Stępiński;
- 5) Radny Jan Szarata.

Radny Robert Sławomir Stępiński był jednocześnie przedstawicielem inicjatora referendum lokalnego

Doraźna Komisja Rady Miejskiej w Lwówku zebrała się na spotkaniu organizacyjnym w dniu 30 czerwca 2015 r. Podczas spotkania, na którym obecny był również gminny Radca

Prawny - Pan Bartosz Przewoźny, komisja jednogłośnie - 5-cioma głosami za ustaliła dalszy harmonogram swojej pracy.

Mając na celu jak najlepsze wywiązanie się z nałożonych na komisję obowiązków, członkowie komisji postanowili zasięgnąć opinii i informacji o przedstawionym jej wniosku referendalnym u następujących organów, osób i instytucji:

- 1) Komisarza Wyborczego w Lesznie;
- 2) Wojewody Wielkopolskiego;
- 3) Wielkopolskiego Ośrodka Kształcenia i Studiów Samorządowych;
- 4) Burmistrza Miasta i Gminy Lwówek;
- 5) Pełnomocnika Inicjatora Referendum.

W dniu 2 lipca 2015 r., Radny Robert Stępiński złożył w Biurze Rady Miejskiej w Lwówku rezygnację z pracy w doraźnej Komisji Rady Miejskiej w Lwówku ds. wniosku referendalnego. Swoją rezygnację tłumaczył w sposób następujący. Jako członek grupy inicjującej referendum gminne nie chciał jednocześnie oceniać zgodności z prawem złożonego wniosku o referendum. Twierdził również, że komisja doraźna powołana do sprawdzenia zgodności z prawem złożonego wniosku referendalnego, sama nie przestrzegała obowiązującego prawa, w związku z czym nie mógł dalej uwiarygodniać swoim udziałem prac i działań ww. komisji. Radny Stępiński zarzucił komisji między innymi, że nie umieszczono na stronie BIP zawiadomienia o utworzeniu komisji i o jej pierwszym posiedzeniu, nie poinformowano także pełnomocnika inicjatora o mającym się odbyć posiedzeniu komisji, a zgodnie z prawem na posiedzenia komisji zaprasza się inicjatora referendum lub jego pełnomocnika. Zdaniem Radnego Stępińskiego komisja dopuściła się również rażących uchybień w procedurach związanych z obowiązującym prawem dotyczącym przeprowadzania referendum gminnego, co może doprowadzić do przekroczenia obowiązujących terminów rozpatrzenia wniosku referendalnego. Skład komisji, większość członków stanowi Komisja rewizyjna, nie gwarantuje też obiektywnego rozpatrzenia złożonego wniosku.

Pozostali członkowie doraźnej komisji RM nie zgodzili się z tezami stawianymi przez radnego Stępińskiego w swojej rezygnacji. Uchwała Rady Miejskiej o powołaniu doraźnej Komisji znajdowała się na stronach BIP Lwówka. Mimo, że statut Gminy Lwówek nie przewiduje publikowanie w BIP-ie zawiadomień o posiedzeniach stałych Komisji RM, zwyczaj ten jest jednak praktykowany. W przypadku posiedzeń komisji doraźnych, ze względu na tempo i charakter ich pracy, nie zawsze następuje publikacja zaproszeń w BIP-ie. Tak było i tym razem, głównie ze względu na organizacyjny charakter spotkania Komisji. Na

spotkaniu tym był Pan Stępiński. Inicjator referendum wiedział więc o posiedzeniu komisji i miał na nim swojego przedstawiciela. Pozostałe zarzuty radnego Stępińskiego dla członków Komisji były zupełnie niezrozumiałe, szczególnie, że podczas przedmiotowego posiedzenia Pan Stępiński poparł w głosowaniach całokształt harmonogramu dalszych prac Komisji i w żadnym momencie nie zgłosił co do charakteru Komisji oraz jej zaplanowanych działań, żadnych zastrzeżeń.

Po zapoznaniu się z opiniami i wyjaśnieniami przytoczonych wcześniej podmiotów, oraz po przeanalizowaniu wniosku referendalnego względem obowiązujących przepisów prawa, doraźna Komisja Rady Miejskiej w Lwówku stwierdza, co następuje.

Inicjatorami referendum gminnego jest grupa 8 osób, którym przysługuje prawo wybierania do Rady Miejskiej w Lwówku. Jest to zgodne z art. 11 ust. 1 ustawy o referendum lokalnym.

Inicjatorzy referendum, stosownie do art. 12 ust. 1 i 2 ustawy, w dniu 29 kwietnia 2015 r. powiadomili Burmistrza Miasta i Gminy Lwówek o zamiarze wystąpienia z inicjatywą przeprowadzenia referendum gminnego. Dodatkowo, w tym samym dniu, w oparciu o zapis art. 12 ust. 5 ustawy, Pełnomocnik inicjatora zwrócił się do Burmistrza z wnioskiem o uzyskanie i przekazanie informacji na temat liczby mieszkańców gminy uprawnionych do głosowania. Z dostarczonej Pełnomocnikowi odpowiedzi Burmistrza z dnia 6 maja 2015 r. wynikało, że inicjatorzy referendum zobowiązani są zebrać co najmniej 720 podpisów mieszkańców uprawnionych do wybierania Rady Miejskiej w Lwówku, którzy chcą poprzeć inicjatywę przeprowadzenia przedmiotowego referendum. Na zebranie podpisów, zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy, inicjatorzy referendum mieli czas do 29 czerwca 2015 r.

W dniu 24 czerwca 2015 r. do Burmistrza Miasta i Gminy Lwówek wpłynął wniosek o przeprowadzenie referendum. Wniosek zawierał następujące pytanie referendalne: „Czy jest Pani/Pan za uchwaleniem zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lwówek oraz uchwaleniem Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lwówek, których zapisy określają odległość poszczególnej budowli siłowni wiatrowej nie mniejszą niż 3 km od strefy zabudowy mieszkaniowej?”. Z analizy kart podpisów dostarczonych wraz z wnioskiem wynika, że karty te spełniają wymogi art. 14 ust. 2 i 4 ustawy. Karty zawierały informacje o przedmiocie zamierzonego referendum oraz o tym, że poparcia nie można wycofać. Na kartach widniały również nazwiska i imiona inicjatorów referendum oraz imię i nazwisko, a także miejsce zamieszkania pełnomocnika inicjatora. Mieszkańcy popierający inicjatywę przeprowadzenia referendum podawali na kartach swoje imię i nazwisko, adres zamieszkania, numer ewidencyjny PESEL. Powyższe dane

potwierdzali własnoręcznym podpisem. Po przeliczeniu podpisów na kartach stwierdzono, że na 872 złożone podpisy 22 stanowiły podpisy osób, które nie były ujęte w stałym rejestrze wyborców prowadzonym przez Burmistrza Miasta i Gminy Lwówek, co oznaczało, że osoby te nie były uprawnione do wybierania Rady Miejskiej, a co za tym idzie, nie mogły wypowiadać się w sprawie poparcia referendum gminnego. Dodatkowo w 35 przypadkach adresy osób popierających inicjatywę referendum nie odpowiadały danym zawartym w rejestrze oraz w danych znajdujących się w ewidencji ludności, w 3 przypadkach znaleziono błędy w numerze PESEL. Jeden z podpisów zawierał niepełne i nieczytelne dane, w 8 przypadkach te same osoby złożyły podpisy na dwóch różnych listach i w 3 przypadkach listy podpisały osoby niepełnoletnie, a więc również nie mające czynnego prawa wyborczego w wyborach do organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego. Po odjęciu wszystkich podpisów niespełniających wymogów ustawy okazało się, że 800 osób poparło inicjatywę zorganizowania referendum lokalnego. Stanowiło to 11.12% uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy. W ten sposób spełniony został warunek określony w art. 4 pkt 1 ustawy.

Z informacji uzyskanych od Pełnomocnika referendum wynikało, że zgodnie z art. 14 ust. 3 ustawy, podpisy popierające wniosek w sprawie przeprowadzenia referendum zbierane były w miejscu, czasie i w sposób wykluczający stosowanie jakichkolwiek nacisków zmierzających do wymuszenia podpisu. O przedmiocie zamierzonego referendum mieszkańcy gminy mogli dowiedzieć się z artykułów zamieszczanych w lokalnym portalu internetowym www.infolwówek.pl oraz „Nowiny lokalne”. Ukazały się również artykuły o zamierzonym referendum w tygodnikach lokalnych „Dzień po Dniu” oraz „Dzień Nowotomysko-Grodziski”. Inicjatorzy referendum twierdzą również, że zamieścili ogłoszenie o zamiarze przeprowadzenia referendum na dostępnych tablicach ogłoszeń w sołectwach lub w innych obiektach, czy też punktach handlowo-usługowych. Z udzielonych wyjaśnień nie można jednak stwierdzić jednoznacznie, że ogłoszenie zawierające przedmiot zamierzonego referendum zostało podane do publicznej wiadomości w całej gminie. Inicjator referendum nie zadbał też by wiadomość na temat referendum mogła zostać zamieszczona na stronie BIP Lwówka, czy też na gminnej tablicy informacyjnej. Można więc stwierdzić pewne uchybienia w przypadku obowiązków wynikających z art. 13 ust. 1 ustawy.

Odnosząc się do kwestii pytania referendalnego należy zwrócić uwagę na fakt, że pytanie to jest nieprecyzyjne i może wprowadzić w błąd osoby uczestniczące w referendum. Biorąc pod uwagę sieć osadniczą w gminie Lwówek nie ma możliwości wyznaczenia w tej gminie takiego obszaru, który od najbliższego terenu zabudowanego budynkami

mieszkalnymi oddalony byłby co najmniej o 3 km. W pytaniu nie sprecyzowano też o jakie siłownie wiatrowe chodzi, tzn. nie określono ich mocy. Przyjęcie rozstrzygnięcia wydanego na podstawie tak zadanego pytania skutkowałoby całkowitym zakazem uchwalania planów miejscowych i budowaniu na tej podstawie jakichkolwiek siłowni wiatrowych w gminie Lwówek. Aby nie wprowadzać uczestników referendum w błąd, pytanie referendalne powinno jasno precyzować, że zagłosowanie na tak oznaczać będzie definitywne zamknięcie możliwości lokowania na terenie gminy Lwówek wszelkich siłowni wiatrowych w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Nie ograniczy to natomiast wydawania decyzji o warunkach zabudowy, na podstawie których siłownie będą mogły powstawać znacznie bliżej terenów zabudowanych niż postulowane w pytaniu referendalnym 3 km.

Istotną kwestię porusza również wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego: II OSK 344/14. Zgodnie z powyższym wyrokiem „uznanie dopuszczalności wniosku referendalnego odnoszącego się do formułowania założeń planistycznych sprzeciwiałoby się obowiązującym przepisom ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, które w szczegółowej procedurze, przyznając uprawnienie do rozstrzygania tej kwestii organowi uchwałodawczemu, gwarantują udział lokalnego społeczeństwa w ściśle określonych formach, wśród których nie wymienia się referendum lokalnego”. Takie samo stanowisko prezentuje Prof. dr hab. Marek Szewczyk, ekspert Wielkopolskiego Ośrodka Kształcenia i Studiów Samorządowych w dziedzinie planowania przestrzennego. W swojej opinii na temat rozpatrywanego wniosku referendalnego jednoznacznie stwierdza, że przesądzenie w trybie referendum gminnego o treści zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lwówek oraz o treści planów miejscowych - w szczególności treści dotyczących ustalenia minimalnych odległości turbin wiatrowych od terenów zabudowy mieszkaniowej, poprzez udzielenie odpowiedzi na pytanie referendalne, którego przedmiotem ma być „zobowiązanie rady gminy do uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których odległość poszczególnej budowli siłowni wiatrowej nie będzie mniejsza niż 3 km od terenów zabudowanych budynkami mieszkalnymi”, prowadziłoby do rozstrzygnięć sprzecznych z prawem.

Biorąc powyższe pod uwagę, zdaniem doraźnej Komisji Rady Miejskiej w Lwówku wniosek o przeprowadzenie referendum lokalnego, złożony do Burmistrza Miasta i Gminy Lwówek w dniu 24 czerwca 2015 r., spełnia wymogi ustawy o referendum lokalnym. Jego przeprowadzenie prowadziłoby jednak do rozstrzygnięć sprzecznych z prawem,

w szczególności z ustawą o samorządzie gminnym oraz ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W związku z powyższym doraźna Komisja Rady Miejskiej w Lwówku stwierdza, iż wniosek mieszkańców o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie zobowiązania rady gminy do uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których odległość poszczególnej budowli siłowni wiatrowej nie będzie mniejsza niż 3 km od terenów zabudowanych budynkami mieszkalnymi, nie odpowiada przepisom ustawy o referendum gminnym.

PRZEWODNICZĄCY
Komisji Reakcyjnej
Andrzej Jędrzejczak